

DZIENNIK BERLIŃSKI

wychodzi codziennie

(prócz niedziel i świąt)

Adres redakcji i administracji:

BERLIN W., Schillerstrasse 51.
Telefon: Blauwerk 1946.

Podstawowe konto czekowe: Berlin NW 1, nr. 4308

EKSPEDYCJA: Bytom OS. (Beuthen OS.) Kurfürststr. 19

Cena abonamentu na pocztę miesięcznie 1,85 mk.
Wysyłka pod opaską w Niemczech 2,75 mk. miesięcznie.
Abonament w agencjach 1,85 mk. miesięcznie.
Cena ogłoszeń w Niemczech
— Za 1 milimetr okładkowy 10 kopiejek. —

Rok XXXII

Środa, 11-go kwietnia 1928

Nr. 83

Socjalistom polskim pod rozwagę.

(C. P.) Przed paru tygodniami, z okazji mowy, wygłoszonej przez posła Baczewskiego, piętnowaliśmy na tem miejscu bezczelność socjalistów pruskich, którzy bez najmniejszych skrępowań przyznają się do tego, iż ich metoda rządów szybciej i skuteczniej wynaradawia Polaków od metody, stosowanej przez dawne rządy cesarskie.

To szczere przyznanie się socjalistów niemieckich nie zdziwiło nas bardzo, gdyż w gruncie rzeczy oddawna wiedzieliśmy, iż w kwestiach mniejszości narodowych idą oni w czułym uścisku z hakatą reakcyjną. Trzeba mimo to być wdzięcznym dr. Hamburgerowi, posłowi socjalistycznemu do Landtagu za jego szczerość. Wiemy teraz ostatecznie my — Polacy w Niemczech — z kim mamy do czynienia. Do rządu najniebezpieczniejszych wrogów i skrytych tepicieli polskości zapisać musimy również socjalistów pruskich.

Z tem większym zdziwieniem musimy wyczytywać w prasie socjalistycznej polskiej te zaiste rozczulające artykuły i postulaty dotyczące spraw narodowościowych w Polsce. Polska Partja Socjalistyczna, najwidoczniej nieczuła zupełnie na los Polaków w Niemczech, uznająca politykę swych towarzyszy wobec Polaków — gdyż o żadnych protestach w tej sprawie nie słyszeliśmy — wysiła się tylko stale nad tem, jakby to zagwarantować w Polsce „pełną swobodę rozwoju narodowo-kulturalnego dla mniejszości narodowych“ nawet na terenach, gdzie nie mieszkają one zwarcie. W stosunku do terenów zamieszkałych w większości przez ludność niepolską socjaliści polscy domagają się autonomii terytorjalnej. Przyczem wszystkie te postulaty socjaliści polscy wysuwają z taką namietnością i niecierpliwością, jakby nic pilniejszego w Polsce nie było do zrobienia i jakby w Polsce mniejszości narodowe a m. in. oczywiście mniejszość niemiecka nie miały żadnych praw kulturalno-narodowych!

Socjaliści polscy mieli zawsze wielki respekt przed socjalistami niemieckimi. Tak było dawniej, tak jest i teraz. Socjaliści niemieccy czują się doskonale, spoglądając łaskawie i z góry na swych polskich towarzyszy. Ale polscy towarzysze nie się tem nie przejmują. Jeżdżą do Berlina, słuchają tego, co mówią im tutaj i potem zdaje im się, że cokolwiek zrobią, jest już zrobione w zgodzie z ich sumieniem. Rzecz oczywista, iż socjaliści niemieccy stale przypominają im sprawy mniejszości w Polsce, gdyż chodzi im o wytargowanie jak największej praw dla swych rodaków niemieckich. Takie przypomnienie socjalistów niemieckich wystarcza, aby socjaliści polscy podjęli walkę o prawa dla mniejszości narodowych w Polsce. Ale równocześnie znany pp. socjalistów z Polski, którzy tu przyjeżdżają i mieli doskonałą możność przekonania się, jak teoria socjalistów niemieckich wygląda w praktyce, stosowanej u nich w domu na skórze polskiego proletariatu rolnego i miejskiego w Niemczech. Bo wiedzieć musicie to, panowie socjaliści polscy: tu w Niemczech o prawa kulturalne i narodowe walczy nie jakaś mniejszość kapitalistyczna, kolonizacyjna, jaką są niemal wszyscy Niemcy w Polsce, lecz właśnie mniejszość proletariacka, żyjąca z pracy własnej, w trudzie jedynie zdobywając kawałek chleba, dzięki uciskowi narodowościowemu. Ale tego wszystkiego widać nie nauczyli się ani p. poseł Prager, ani inni jego socjalistyczni towarzysze z Polski, którzy tu przybywają jak do Mekki, aby słuchać niemieckich, socjalistycznych proroków.

A tymczasem „prorocy“ cieszą się, że gnębją Polaków. Na eksport — teorie mniejszościowe i piękne hasła autonomiczne, a na wewnątrz — błąd w pysk, tylko, aby nie zagłośno, bo to może zaszkodzić... „polityce porozumienia“.

Jeśli w tej dwoistości oblicza swych towarzyszy niemieckich nie są jeszcze zorientowani polscy,

Minister Zaleski we Włoszech.

Wenecja. (PAT). Przybył tu Minister Spraw Zagr. p. August Zaleski w towarzystwie małżonki i szefa sekretariatu politycznego Ministerstwa radcy Szumlakowskiego.

Głosy Prasy włoskiej.

Rzym. (PAT). Zainteresowanie prasy włoskiej wizytą Ministra Zaleskiego stale wzrasta. Wszystkie pisma zamieszczają wiadomości o przyjeździe Ministra do Wenecji, przyczem przeważnie dodają komentarze, podkreślające duże znaczenie polityczne przyszłej rozmowy Ministra z premierem Mussolinim. „Tribuna“ zamieszcza artykuł, poświęcony wschodniej polityce Polski. Podkreśla, że Minister Zaleski przybywa do Włoch w chwili, gdy Polska stała się w całokształcie polityki europejskiej ważnym czynnikiem dzięki swej polityce pokojowej, lecz pełnej energii. „Mesagero“ stwierdza, że jest to zasługa Marszałka Piłsudskiego, którego wysiłkom należy zawdzięczyć, że Polska odbudowuje się politycznie i ekonomicznie. Polska — pisze dziennik — jest w Europie czynnikiem porządku i siły, a Włochy patrzą na jej odrodzenie z żywą sympatią. „Popolo di Roma“ w artykule wstępnym podkreśla, że spotkanie ministrów spraw zagr. Włoch i Polski będzie wypadkiem politycznym nader interesującym, gdyż dowodzi, że Polska przywiązuje wielką wagę do przyjaźni z Włochami, które odrodziły się do nowego życia pod wodzą Mussoliniego. „Popolo di Roma“ podkreśla dalej, że wbrew głosom niektórych pism niemieckich spotkanie obu ministrów nie ma żadnych celów ukrytych ani wrogich w stosunku do kogokolwiek.

Min. Zaleski o rewizji granic.

Bukareszt. (PAT). Przed odjazdem z Warszawy Minister Zaleski w wywiadzie z korespondentem agencji „Rador“ powiedział m. i. co następuje: Stosunki Polski z Małą Ententą są doskonałe. Sojusz Polski z Rumunją podobnie, jak sojusz polsko-francuski jest czynem politycznym. Jesteśmy

— mówił Minister — złączeni z Małą Ententą wspólnym ideałem utrzymania pokoju na podstawie nienaruszalności i poszanowania istniejących traktatów. Minister Zaleski zaprzeczył w sposób kategoryczny pogłoskom, jakoby miał oświadczyć, iż Polska nie jest zainteresowana w nienaruszalności granic państw Małej Ententy. Podobne stanowisko — oświadczył Minister Zaleski — byłoby ze strony Polski absurdalnym. W sprawie podróży swej do Włoch Minister zaznaczył, iż korzysta z zaproszenia rządu włoskiego, aby nawiązać bezpośredni kontakt z premierem Mussolinim. Minister dał wyraz przeświadczeniu swemu, że odnowienie osobistych stosunków z szefem polityki włoskiej dać może jedynie wyniki pomyślne dla przyszłości pokoju światowego.

Artykuł min. Zaleskiego o pokoju.

Frankfurt n. M. (WTB). „Frankfurter Ztg.“ zamieszcza art. min. Zaleskiego, w którym między innymi mówi: Współpraca narodów europejskich w kierunku zabezpieczenia pokoju postępuje naprzód. To należy stwierdzić wbrew opinii pesymistów, którzy chcieliby zakłócić pokój. Dla Polski wojna skończyła się dopiero w roku 1920. Od tego czasu polityka polska skierowana była wyłącznie w tym celu, by umocnić dzieło pokoju. Miłość pokoju i pragnienie utrzymania przyjacielskich stosunków z sąsiadami, musi jednak być uzgodnione z wymaganiami bezpieczeństwa państwa. Tylko na zasadzie ogólnoeuropejskiej solidarności mogą ludcy Europy znaleźć poszanowanie dla swych uzasadnionych praw i osiągnąć poprawę życia ekonomicznego. Za każdym razem, wracając z Genewy — pisze min. Zaleski — umacniałem się w przeświadczeniu, że znów jeden krok został uczyniony w tym kierunku. Poczucie solidarności europejskiej doprowadzi wreszcie świat do całkowitego usunięcia wojny, jako środka do rozstrzygnięcia zatargów. Do tego celu dąży polityka Polski.

Dziwne kłopoty komunistów.

Moskwa. Jak wiadomo, król Afganistanu zapowiedział, że w drodze powrotnej do Ojczyzny odwiedzi Polskę i Rosję. Zapowiedź ta wprowadziła władców komunistycznych w poważny kłopot, jak mają ułożyć program przyjęcia króla bolszewicy, nie uznający zasadniczo władzy królewskiej. Jeden z wysokich dygnitarzy powiedział: „Nie jesteśmy przyzwyczajeni do przyjmowania królów i nie wiemy, jak się w takich wypadkach należy zachować.“

Władze obawiają się demonstracji ze strony skrajnych żywiołów. W związku z tem przedsięwzięto już teraz szereg środków ostrożności.

socjaliści, niechże się jak najszybciej zorientują. Przyda się im to bardzo! Albo jako w pełni uciwnowie socjalistów niemieckich niech również zastosują odmienną metodę na eksport, a inna u siebie w domu. Tylko w ostatnim wypadku muszą się z góry przygotować na gromy niemieckich proroków, którzy są o sobie zdania, iż co im wolno, od tego drugim wara!

Tych gromów obawiają się „międzynarodowo“, bardzo karni socjaliści polscy. Niestety imponują im wciąż jeszcze przestarzałe frazesy ciskane z Berlina przez ludzi, którzy w głębi swych serc i dusz mają przecie w gruncie tylko jedną troskę, wobec której błędna wszelkie socjalizmy t. j. troskę o swą ojczyznę niemiecką. Na krzywdy Polaków zaniknęli już dawno uszy. Nie otworzą ich napewno nawet na odgłos granatów ręcznych i pałek, które przed wyborami „ukulturalnia“ się Polaków na Śląsku!

Tak, tak, panowie socjaliści polscy! Są to rzeczy, nad którymi czas byłoby się przecie zastanowić.

Rozdział Kościoła od państwa w Turcji.

Angora. (WTB). Parlament uchwalił jednogłośnie wniosek, zmieniający konstytucję turecką w tym kierunku, że następuje rozdział Kościoła od państwa. Odtąd religia mahometańska przestaje być religią urzędową.

Sprawa inżynierów niemieckich.

Moskwa. (WTB). Cziczerin zawiadomił urzędowo ambasadora niemieckiego, że proces przeciwko inżynierom niemieckim odbędzie się w połowie kwietnia w Moskwie. Zaarrestowani Niemcy znajdują się już w drodze do Moskwy.

Włoski następca tronu w Jerozolimie.

Jerozolima. (WTB). Przebywający tu następca tronu włoskiego wziął udział w uroczystym nabożeństwie u Grobu Chrystusa. Następnie zwiedził Betleem i ogród w Getsemani, gdzie spędził dłuższy czas na modlitwie. Na pamiątkę otrzymał od zarządu Bazyliki sadzonkę jednego z historycznych drzew oliwnych.

Nieszczęście przy budowie szybu.

Gelsenkirchen. (WTB). W sobotę wydarzył się tu ciężki wypadek. Podczas budowy jednego z szybów wpadła lokomotywa na rusztowanie, na którym pracowała większa ilość murarzy. Rusztowanie zawaliło się, grzebiąc robotników. Jeden murarz zginął na miejscu, inni zostali ciężko ranni.

Straszliwe żniwo ospy.

Paryż. (PAT.) „Chicago Tribune“ donosi z Meksyku, że w stanie Jalisco szerzy się epidemia ospy. Dotychczas zmarło na tę chorobę 650 osób.